

Sygnatura akt IV Ka 234/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Waldemar Majka (spr.)
Sędziowie :	SO Adam Pietrzak SO Krzysztof Płudowski
Protokolant :	Agnieszka Paduch

przy udziale Władysławy Kunickiej - Żurek Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 roku

sprawy **M. J.**

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 156 § 2 k.k. i art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 160 § 3 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 30 listopada 2012 roku, sygnatura akt II K 1167/10

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację prokuratora za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe związane z postępowaniem odwoławczym, w tym wymierza 100 złotych opłaty za to postępowanie.

Sygnatura akt IV Ka 234/13

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu wniósł akt oskarżenia przeciwko M. J. oskarżając go o to, że:

1. w dniu 26 maja 2010 roku w W., woj. (...)poprzez niedopełnienie obowiązku kierownika budowy określonego w art.22 pkt. 1 Ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane tj. zabezpieczenia terenu budowy, §8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06 marca 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, podczas wykonywania robót budowlanych tj. zagospodarowania terenu budowy w zakresie ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych oraz urządzenia składowisk materiałów i wyrobów, nieumyślnie spowodował u B. B.uraz czaszkowo-mózgowego, który spowodował złamanie kości sklepienia i podstawy czaszki z wyciekami krwi z obu przewodów usznych, wstrząśnienia mózgu, krwawienia do jamy czaszkowej, uszkodzenia nerwów VI – odwodzących, które to obrażenia skutkowały obustronnym niedosłuchem, niewielkim niedowładem połowicznym, zaburzeniem

równowagi i zaburzeniem widzenia, które to spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art.156§1 pkt. 2 k.k. – to jest o czyn z art.156§1 pkt. 2 k.k. w zw. z art.156§2 k.k.;

2. w dniu 26 maja 2010 roku w W., woj. (...) poprzez niedopełnienie obowiązku kierownika budowy określonego w art.22 pkt. 1 Ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane tj. zabezpieczenia terenu budowy, §8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06 marca 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, podczas wykonywania robót budowlanych tj. zagospodarowania terenu budowy w zakresie ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych oraz urządzenia składowisk materiałów i wyrobów, nieumyślnie naraził M. B. i O. P. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu – to jest o czyn z art.160§1 k.k. w zw. z art.160§3 k.k.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2012 roku (sygnatura akt II K 1167/10) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. na podstawie art. 66§1 i 2 kk oraz art. 67§1 kk postępowanie karne przeciwko oskarżonemu M. J.warunkowo umorzył na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata, przy przyjęciu, iż zachowania oskarżonego opisane w punktach I i II części wstępnej wyroku stanowiły jeden czyn, polegający na tym, że w dniu 26 maja 2010 roku w W., woj. (...), poprzez niedopełnienie obowiązków kierownika budowy określonego w art. 22 pkt 1 Ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku Prawo budowlane, tj. zabezpieczenia terenu budowy, § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 06 marca 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, tj. zagospodarowania terenu budowy w zakresie ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych oraz urządzenia składowisk materiałów i wyrobów, nieumyślnie spowodował u B. B.urazu czaszkowo – mózgowego, który spowodował złamanie kości sklepienia i podstawy czaszki z wyciekami krwi z obu przewodów usznych, wstrząśnienia mózgu, krwawienia do jamy czaszkowej, uszkodzenia nerwów VI – odwodzących, które o obrażenia skutkowały obustronnym niedosłuchem, niewielkim niedowładem połowicznym, zaburzeniem równowagi i zaburzeniem widzenia, które to spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156§1 pkt 2 kk, a równocześnie nieumyślnie naraził M.B.i O. P.na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. za występki z art. 156§1 pkt 2 kk w zw. z art. 156§2 kk i art. 160§1 kk w zw. z art. 160§3 kk w zw. z art. 11§2 kk ;

II. zasądził od oskarżonego M. J. na rzecz Skarbu Państwa uzasadnione wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania oraz wymierzył mu opłatę w kwocie 100 złotych.

Ze wskazanym wyrokiem nie pogodził się obrońca oskarżonego wywodząc apelację zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

- obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art.410 k.p.k. przez pominięcie jako podstawy faktycznej orzeczenia treści protokołu przekazania placu budowy z dnia 6 maja 2010 r., treści projektu budowlanego autorstwa Pracowni (...) mgr inż. M. N.z listopada 2009 r. , treści decyzji (...)z dnia 20 września 2010 r., treści umowy z dnia 30 kwietnia 2010 r., wiążącej inwestora i wykonawcę, z których wynika, że do czasu prawnego usankcjonowania przejęcia terenu i protokolarnego przekazania go wykonawcy (kierownikowi budowy), odpowiedzialność za skutki braku zabezpieczenia miejsca składowania materiałów obciąża osobę (osoby) realizujące funkcję inwestora, a nie wykonawcy budowy;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozważań, polegający na przyjęciu, że miejsce składowania materiałów budowlanych (rur wodociągowych) tożsame z miejscem wypadku było terenem budowy rodzącym odpowiedzialność karną oskarżonego na podstawie przepisów art.22 prawa budowlanego i §8 Rozp. Min. Infrastruktury z dnia 6 marca 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania robót budowlanych, w zakresie ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych w odniesieniu do miejsca składowania materiałów przeznaczonych do realizacji budowy oraz na przyjęciu, że oskarżony wydał decyzję o miejscu składowania materiałów budowlanych

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego M. J. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację od wskazanego wyroku wywiódł również Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu zaskarżając wyrok w części orzeczenia o środku związanym z poddaniem sprawcy próbie zarzucając niesłuszne zastosowanie środka związanego z poddaniem sprawcy próbie, tj. warunkowego umorzenia postępowania na okres próby wynoszący dwa lata i niezastosowanie środka karnego w postaci zakazu pełnienia funkcji kierownika budowy, podczas gdy prawidłowa ocena społecznej szkodliwości czynu oraz właściwości osobistych sprawcy i jego dotychczasowego sposobu życia, zdecydowanie przemawiają za skazaniem oskarżonego i wymierzeniem mu kary połączonej z zakazem pełnienia funkcji kierownika budowy, a podnosząc wskazany zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o środku związanym z poddaniem sprawcy próbie i nie orzeczenia względem oskarżonego środka karnego poprzez wymierzenie M. J. kary jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat dwóch oraz orzeczenie zakazu pełnienia funkcji kierownika budowy przez oskarżonego na okres lat dwóch.

Sąd okręgowy zważył:

apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna

Dla zdefiniowania terenu budowy nie ma potrzeby odnosić się do orzecznictwa sądów administracyjnych jak czyni to skarżący, bowiem w treści art.3 pkt 10 Prawa budowlanego (Pb) ujęta jest definicja terenu budowy jako przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy. Definicja ta odnosi się zatem do przestrzeni faktycznego wykonywania robót, a nie do terenu oznaczonego w projekcie budowlanym czy decyzji o warunkach zabudowy. Gdyby budowa prowadzona była niezgodnie z projektem budowlanym czy też decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo też z naruszeniem prawa własności osoby nie będącej inwestorem również wówczas nie miałoby to wpływu na odpowiedzialność kierownika budowy w związku z zaniechaniem należytego zabezpieczenia terenu budowy. Nie sposób zatem przyjąć, iż sąd I instancji dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjmując jako miejsce zdarzenia – teren budowy.

Oskarżony jako kierownik budowy w dniu 6 maja 2010 roku (k.31) protokolarnie przejął teren budowy stosownie do wskazań art.22 ust.1 Prawa budowlanego, nie dokonał jednak zabezpieczenia tego terenu stosownie do obowiązku wynikającego również ze wskazanego przepisu. Nie sposób zatem przyjąć, aby sąd I instancji zignorował treść wskazanego dokumentu skoro odwołuje się do niego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k.563), a i dokumenty zgromadzone w toku postępowania przygotowawczego i sądowego pozostawały przedmiotem ujawnienia w toku rozprawy (k.948), nie można zatem podzielić argumentacji skarżącego, iż doszło do naruszenia w tym zakresie w procedowaniu sądu rejonowego art.410 kpk, co odnosi się również do wymienionego w zarzucie apelacji projektu budowlanego.

Jeśli zaś chodzi o decyzję (...) z 20 września 2010 roku (k.380), to dokument ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Wskazana decyzja o numerze 110/2010/07 została wydana po wszczęciu postępowania na wniosek (...) Spółki z o.o. w W. i przedmiotem jej pozostawało w związku ze stwierdzoną awarią wyrażenie zgody na zajęcie pasa drogi krajowej nr (...) w okresie od 11 maja 2010 roku do 30 lipca 2010 roku. Faktem jest, iż biorąc pod uwagę okres zajęcia pasa drogi i datę wydania decyzji w istocie sankcjonowała ona istniejący stan faktyczny. Oskarżony jednak nie pozostawał adresatem tej decyzji i argumentacja apelacji jakoby płynęły z niej jakieś uprawnienia bądź obowiązki dla oskarżonego jest zupełnie chybiona, zaś kwestia ryzyka odpowiedzialności cywilnej konkretnych podmiotów w związku z zajęciem pasa drogi także nie wpływa na ocenę zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonego.

Zgodnie z art.2 kk odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie podlega ten tylko, na kim ciążył prawny, szczególnie obowiązek zapobiegnięcia skutkowi. Obowiązek taki ciążył na oskarżonym w oparciu o przepis art.22 ust 1 Pb, zaś precyzowany był w § 8 rozporządzenia MI z 6 lutego 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, zgodnie z którym

zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie: 1) ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych; 2) wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych; 3) doprowadzenia energii elektrycznej oraz wody, zwanych dalej "mediami", oraz odprowadzania lub utylizacji ścieków; 4) urządzenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych; 5) zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego; 6) zapewnienia właściwej wentylacji; 7) zapewnienia łączności telefonicznej; 8) urządzenia składowisk materiałów i wyrobów.

Dla odpowiedzialności z art. 160 § 1 k.k. wymagane jest, by niebezpieczeństwo, o jakim mowa w tym przepisie, było bezpośrednie, a więc natychmiastowe, realne, konkretnie istniejące w sytuacji już stworzonej przez sprawcę bez jego dalszych możliwych działań. Istnienie warunków, które w przyszłości mogły narażać na niebezpieczeństwo życia lub zdrowia ludzi, nie upoważnia do tworzenia neologizmu o "formalnym niebezpieczeństwie". (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 4 października 2007 roku, II Aka 132/07). Aby przypisać oskarżonemu sprawstwo i winę w zakresie czynu z art. 160 kk koniecznym było wykazanie, iż wskazane niebezpieczeństwo istniało niezależnie od działań pokrzywdzonych, co też sąd I instancji uczynił. Natomiast pokrzywdzeni swoim działaniem spotęgowali istniejące już niebezpieczeństwo przyczyniając się do zaistnienia skutku w postaci obrażeń ciała na skutek realizacji stanu zagrożenia. To przyczynienie sąd I instancji słusznie wziął pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, co skutkowało warunkowym umorzeniem postępowania.

Sąd I instancji nie dość dokładnie dokonał opisu czynu przypisanego oskarżonemu bowiem nieumyślne narażenie na niebezpieczeństwo opisane w art. 160 § 1 kk odnosi się do każdego z pokrzywdzonych skoro było to niebezpieczeństwo również utraty życia, a nie tylko ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a co za tym idzie skutek dotyczący B. B. opisany w art. 156 § 1 pkt 2 kk nie pochłania w kwalifikacji stanu zagrożenia skoro stan zagrożenia był dalej idący. Kierunek jednak i zakres zaskarżenia obydwu apelacji nie pozwala na korektę opisu czynu bowiem byłaby to korekta na niekorzyść oskarżonego.

Odnośnie apelacji oskarżyciela publicznego.

Apelacja jest oczywiście bezzasadna biorąc pod uwagę zakres zaskarżenia i wniosek apelacji pozostający w rażącej sprzeczności z art. 454 § 1 kpk. W braku wniosku o uzasadnienie (art. 457 § 2 kpk) odnoszenie się do jej zarzutu pozostaje zbędne.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 636 § 1 kpk zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty związane z tym postępowaniem, a na podstawie art. 8 i art. 7 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. nr 49, poz. 223 ze zm.) wymierzono mu opłatę w kwocie 100 złotych.